

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłał,
Strowja će
Swójbný statok
A twój swjatoł
Ziadny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.



Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłał
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty.
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes ma
Njeh čí khmas
Ziwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Šerbiske njedželske łopjeno.

Wudawa šo kóždnu šobotu w Šsmolerje; knižiczišćezerni w Budyschinje a je tam ja schwórtlětnu pschedplatu 60 pj. dostacž

Prědowanje

na šwjedzenju nowych šwonow we Budešezach
8 dź. junija 1920.

džeržana wot J. Waktarja, fararja Nješwacžidlskeho.

Boži měr a Boža hnada budž s wami wschittimi! Šamjeń.
Luba, luba Budešezanška wošada! Psches šwojeju lubēju
dušhipastyrjow šy nje powołata, šo bch čzi na dženzniškim
šwjedzenju s Božim šlowom a přědowanjom šlužil. Šajka
pscheczelna prošwa! A šak rady šym pschischoł! Šwoja prošwa,
moje pschidženje je wschal nam dopočasno, šo šmy jene, njeh
w lubej šerbiskej nižinje a šhadmaniskej krajnje abo w ponižnej
holi bydliny abo na twójich krašnych horach a plódných žohno-
waných šahonoch a w twójich lubošnych dolinach, šo šmy jene,
hdyž nětko wschitzy w čšnumym dole našeho najšrudnišeho,
naježježičeho čža šhodžimy, abo hdyž džěnka štejimy na Ša-
borowej wschijnje tutjho krašneho šwjedzenja. Šaj, jene šmy
na šaložku, na jenym šaložku našeje najšwjeczisheje wěrny, na
jenem pučžu lubošće a š jenemu wotryšjenemu kónzej našeje
nadžije a našeho powołanja. Šandženy šchwórtl buchu wasche
rjane nowe šwonny po šchescžijansko-ewangeliskim waschym pošwoje-
čzene a potom pošběhnjene a horjeczechnjene do šwonoweho pod-
šlawka na wyškej wěži; wot teho duja šem hiščeže šak něme
mjelcžachu, dhrbja džěnka je šwojim „Šionškim hložom“ šwój
přeni šhěrlušch nam šaspěwacž. Škotrny šhěrlušch? Šo nam
praji naše dženznišche šwjate šlowo Bože, kotrež čhynł tón
šnjesh wscheje hnady nam požohnowacž. Šslyščeže jo s nutre-
nej wutrobny, napišane w 1. lišče šwj. japoschtoła Pawola na
Šórinčisškich na 13. šlawje a na 13. šchwěčžy: **Nětk pak woštanje
wěra, nadžija, lubošć, te šji; ale ta lubošć je najšwjetscha mjes
nimi. Šamjeń.**

Luba Budešezanška wošada, šlyšch twójich
rjaných nowych šwonow přeni šhěrlušch!

Wón, čzi spěwa s wulkim šwonom:

Nětk pak woštanje wěra;

še šřenim šwonom:

Nětk pak woštanje lubošć;

š mašym šwonom:

Nětk pak woštanje nadžija;

a š wschittimi tšjoni šwonami w hromadže:

Alle lubošć je najšwjetscha mjes nimi!

Šlincžeže šwonny, šyncžeže špěwy
Š nještu psches tu wošadu,
Šo by Bóh našch Šwóčez mišy
Šslyšchal džak a modlitwu!
Šlincžeže špěwy, šyncžeže šwonny
Šluboko do dušchom nam,
Šo by žyly šwět byl pošny
Božej čšescže tu a tam!

Luba Budešezanška wošada, šlyšch twójich rjaných nowych
šwonow přeni šhěrlušch; wón čzi spěwa s wulkim šwonom: **Nětk
pak woštanje wěra!**

Šandženy šchwórtl šče widželi, šče šlyšcheli, šajkej napiš-
nje a šotre šnamjo, škotrny wobras wulki šwón nježe. Šesuš
Škřyštuš je wěžera a džěnka a tón šamy, kiž wón je, budže tež
do wěcznošće. Šak šteji s 8. šchwěčžy, 13. šlawje lišta na Šebre-
škich najšředy na nim napišane. Šajke šlowo šbóžnyhčžijnajeje
dobječezisheje wěrny! Š nim wuhotowani, pošhlnjeni, wobronjeni,
wobšboženi šu šnjeshowi wuczomnižy won čzahnyli po Šesušowej
pschifajni po wschem šwěče, šo bch wěru šbudžili w čłowškich
wutrobach. A pschi nim, w šerbiskej ryczi: Šed'n twjerdy hród je
našch Bóh šam, Šutheromny šhěrlušch, š škotrny džěnka hiščeže
dele wot Šoburgškeje twjerdzišny, pscheshodži našch luby šerbis-
š kraj a lud, žitny a móžny w duchu psches wěru. A pschi tu-
šymaj dwěmaj napišnomaj, šotre šnamjo a wobras? Šesušo-

Schto druzi swón nam swonicz chze?

Slaj, Boža luboscž wostanje,

A Bože lube džeczi hu

Riž luboscž maja f bližchemu!

(Nětk salincža kaž njebjeski hlóš luboscže, bylnje a mile, f hlubokim wothlóšom we wutrobach nutrych kemscherjom přeni krócz šynczenje hřenjeho swona.)

III.

Nětk pať wostanje nadžija! To, luba hwojedeniška wořada, je šherlusch tječeho a mateho swona, na kotryniž wothladamy jako napišmo stónčenje hwojateho Wótczenajcha: „Twoje je to kralestwo a ta mój a ta čješč do wěcznosče“ a šchtucžku: „Wójna je naš rosbita, luboscž rjenšcha hwojecžila“ a jako šnamjo a wobras kótwizu (to je němški Anker). Šak nadžije-pofne to wščitko! Twoje je to kralestwo, ty šralo wěrnoscže, žiwjenja a měra. Duž bje wšcheje bojoscže štrošchtuje f tobu a ša tobu póndu; twoja je ta mój; budžješ-li šo minu a pschi mni a wostanu-li pschi tebi, dha dhrbi mi wščitko f lěpšchemu šlu-žicž; twoja je ta čješč; o šo by moje žyłe žiwjenje bylo šhwa-lobny šherlusch twojeje čješče, dha wosmjescž tež mje napošledku f čješču horje! Šak wšche wšchitkich rospadankow a rošwalino-wo, kotrež je wójna rosbita, nadžija we wěrje a luboscži špěwa, štrošchtuje hladajo do pschichoda a do wěcznosče. Šaj, wšmi ty ruzy mojeje, a wjedž mje šam, hač ja do ruški twojeje tu duschu dam!

Bratšja a šotry, šchto bychmy byli bjes nadžije! Nadžija šteji pschi kolebžy twojeho džješča a pschi rowach twojich li-bych šemrjetnych, nadžija wiše njewjescžinski čješny wěnz a pošlynuje twojeje ruzy f nowemu wušhwoje w nalětnym čžašu, wonškód a nutsškód, — wšchitko šo štanje w nadžiji. Riž na šwět a ludži; ach, šak je tale šwětna nadžija naš we wójniškich lětach šjebaka a šahanibowala! Wšy štajimy hwoju nadžiju na trojenicžkeho wěczneho Boha a ta nadžija njesahanihi. Šchtož na Boha šo šaloži, tón na žadny pěšf njetwari! Šóžnik puščezi a čžijuje hwoju kótwizu do móškeje hluboscže, my pať do wušhoscže, do rušow wěczneje hnady a hwojnoscže, a čžeho šo nadžijamy? Š dwěmaj šlowecžomaj móžemy to wuprajicž: Šbože tu a šbóžnosč tam. Šbože! šajše šlowo! Wšy lubi, ja móžu nělotre rěče a šnaju wjazy, ale we žanej jenicžkeje njeje šajše hluboke rjane myšlowopofne kaž tole. Šchtož f Boha je a wot Boha pschindže, šchtož wot njeho bjerjemy a w nim wžiwamy abo nježemy, a šchtož naš f Bohu wjedže, — to je šbože. Šeho šo tu nadžijamy a wěczneje šbóžnosče tam.

Našch njesapomnity bašnik Šejler, na kotrehož Šafowškej šlětzhy šym dwě lěče štejal, je nam šrašnu bašeni šawostajil f na-pišmom: Šso swoni měr. Šóh pomhaj tebi a mi, šo wšche našcheho pošlednjeho loža a wšche našcheje pošlednjeje čžicheje šomorški junu tež luboscžne šlincži a hwojne wutrobny praja: Šso swoni měr. Šesuš moja nadžija a mój Šbóžnik, tón je žiw! Šursum corda! Wutrobny, woczi, ruški do wušhoscže we nadžiji! Nětk pať wostanje nadžija!

O bylna hwojata nadžija,

Riž štanje twari na Boha!

Ša kótwiza, ša šóžnicžka

Čže wodž do šbóžnoh' štatoka. —

(Šo tchle šlowach šapocžja šcezi swón f njebjeskim šlincže-njom hwoj hwojaty šherlusch wot hwojateje nadžije šaspěwacž.)

IV.

Alle ta luboscž je najwjetšcha bjes nimi! Šdnyž nětk a dale twoje rjane nowe swony wšchitke šti w hro-madže a na dobo swonicž budžal, šchto čži šaspěwaju, ty luba Šudescžamška wořada? Šdnyž šobotu dželamy tydžen fe kónzej džé, hdyž njedželi rano tebje pschepošchujja a powitaju, hdyž w Šylwestrowej nozy psches horj a dolj hwojatocžnje štarenu šetu Šožemje a mlódemu nowemu šetu Witaj f naš špěwaju, hdyž na wulšim čžichim pjatli hwoje žarowanške Š hlowa šrawnje šbita, wóšlo šichija na Golgatha šanoschujja a jutrow-nemu ranju f wšštanjom napšchecžiwu šlincža, — šchto šlyšchich ty potom f jich šhromadneho šwonjenja? Luboscž je najwjetšcha bjes nimi! A kotry wothlóš dhrbi šbudžowacž we twojeje wu-trobje, we twojim domje, we twojim šhodženju ša dobrj a šly čžaš, nad rowami twojich šemrjetnych a junu nad twojim rowom a hlowami twojich žarowaznych šawostajenych? Luboscž je naj-wjetšcha bjes nimi!

Šak, luba wořada, njech twoje lube rjane nowe swony šlincža a špěwaju šeta doljo, šědžekštki, — šěšštki, jeli šo Bohu špóšoba, a njech jich šherlusch štajnje šlincži Bohu f čješči a wořadže f žiwjenju we Bošy. Š Šnježe, f temu pomhaj šam!

Šak, wěra, luboscž, nadžija

Tu wostanje a pschibwya.

A bjes nimi do wěcznosče

Najwjetšcha hwojata luboscž je!

Šamjen, Šamjen.

(Wšchitke šti šrašne swony šapocžachu tudj přeni krócz hwoj móžny šherlusch do hnutnych wutrobom čžičhe pošlychaznych kemscherjom w wonškách psches Š. Šudescžamšku wořadu, kotryž Šóh pošohnuj, šaspěwacž.)

Macžerny dom ewangelišo-lutheriškich diafonišow w Draždžanach.

Riž hwoj 57 lětny jubilej ale hwoj 75 lětny jubilej hwoje-čejeche macžerny dom w lěče 1919 — (widžišch, kaž bē tydženja hižo prajene, šo je wóšbne wšcho móžne pschewobrocžaze a mēšchaze džělo, tež šamo čžičhečerškim mašchinam jich bjes-šmyšknoscž trošchku šamucžiko!)

Šak wonkach w pošu, šak šteja šotry, šekarjo a duchowni šak wšškeho a wušhčěrneho wuštawa, kaž to macžerny dom je, domach we tch wšchelach jenotliwych wuštawach a wotdžele-nja ša šhorjch a bēdnjch pschi šmjertnych ložach, a widža tu šmjercž pať f tajšim pať f druhim woblicžom pschicž a čžlo-wjeka pať f tajšim pať f hinajšchim f nej hieč. Woni našhonja wšškeho, šrašneho pschi tajšim šhorokožu, hdyž šo tón šlabj, šhorj čžlowješ ščini psches wěru móžny a šylnj dobhečer, na tym pošlednim nješchecželu, kotryž je ta šmjercž; woni naša pať tež se šlowom a modlitwu hušto došč pomhaj tajšim, ko-trjchž wěra je psche šlaba abo pschemala.

Še to tola pošlynjaze a trošchtowaze ša te šotry w jich čžčkim džěle, hdyž šara macžerka, došlawšchi hwojate wotšafauje, w pošlednjeje hodžinje rjeknje: „Dajče mi nětk šmērom čžahnyčž, je wšcho dobre. Mój kónž njech pschindže jutšje abo dženkš; ja wēni, šo šo mi f Šesušom to derje radži.“ Druha šara macžerka tam wudycha f šherluschom „Ach porucž Bohu hwoeru, hwoj pučž a šrudobu!“ A runje to jene šotry hušto našhonja, šo šo tón Šnješ w tch najšlabschich a najhubjenšchich tch šho-rych a bēdnjch najšrašnišcho šjewja. Šena duchušlaba wē šotšje wo njebjechach prajicž: „Marja (ša šhora šama) w njebjechach šak šudra kaž ty!“ A mrějo wona rjekny: „Do n,ebja f Šbóžnikēje ja chzu. Šěku draštu mi wón da. Šesuš pschicž po Marju!“

Šnujaze šu tež te powjescže, kotrež rošprawny macžerneho doma wo džěčoch podawaju. „Luba macžer“, šak psche 12lětny hólčž f macžerneho wuštawa hwojeje macžeri, „nšebudž w hrošy wo mnje! Pschetož, hdyž tón Šbóžnik nětk tola chze, šo ja f njemu pschindu, šmēm ja tola do nšebja šaicž, hdyž žaných boloscžom wjazy njeje. Šehodla nšebudž šrudna moje dla!“

Šbóžne bēchu to hodj ša šotry a ša šhorcho, kotrež šotry w Bethesda f jenym 15lětnym hwojecžachu. Šē drje 15 lět, tola jenož šak wšški kaž 6lětno džěčžo; a ani šrocžalki njemóžesche hieč. Šē hodj na šmjercž šhorj. Šeho jenicžke pschecže bē, šo bychu jeho šobu pod hodowny šchtom wšali. Tuto pschecže jemu šotry dopjelnja. Š radoščiwymaj wocžomaj hlada wón se hwojeho šóžka na hodowny šrašnosč, a jeho wškele je jemu pschode wšchēm šachčžik f barbami; pschetož molowacž a ryšowacž a wu-rěšowacž, to bē tón mašy čžlowješ wumēwšy doškonjak. Šako bēchu jeho na šo šako do jeho šomorški donjekšli, wudycha wón čžičhe. Wšchēm, kiž bēchu wóšlo njeho, bu wēšte, šo šmjercž

nima ničjo nastróžaje tehdy, hdyž wumrěčj rěka: f. Jesušeje hieč. A so by f. Jesušeje schla, je ho tež w tych jańdžentych 75 lětach tať někotra kotra hižo pschihotowala w fmiertnej hodžinje. Wšchě te kotry wotpocžuja tam na pohřebniščežu fwi. Patwoła hromadže w pošlednim měrje, kaž běchu tu hromadže byle we Anjesowym dže.

Maczeřny dom stara pať ho tež sa to, so bychu jeho mucžne a spróžne džowki w tutym dže a próžy pošnym fivěče nama-kale hižo někajki wotpocžint, někajke wofschewjenje, někajki pošoj, kaž po cžele tať po dušchi. A runje diafonišy potrjebaju tajšeho jara a febi jón tež jašluža. Duž je to wulka dobrota, so je lubošej a džakownošej cžlowjekow maczeřnemu domej móžne scžinila, so móže-fwoje džowki pošlacž na hory a do lěpa a f. morju, do czerstweho stroweho potwětra a do wuwotpocžowanja a wuhojenja a to do fwojich domow. A hdyž próžnej nošy a ruzy wjazy f. džělu fchmanej nještje, kiva kóždej pošje tón wotpocžint w domje měrneho wječwora (Feierabendhaus). S tuteho šhladuje diafoniša wróče na fwoje žiwjenje a drje kóžda wufnawa, so je pošne džěla a próžy bylo, kóžda pať drje wě tež fivědžicž wo tym, so je pomoz a hnada f. wyškofa f. njej byla.

Bě to tola wošebity fwi jedžen, jako jeleny šchwórtk lěta 1873 maczeřny dom přeni 25lětny jubilej jeneje fwojich diafonišow fwijećešče. Diafonišu Ernestinu Adelt wjedžechu tehdy fobustawy, pyšchenu f. njewjesežinškej pychu, f. myrtu, f. wofstariej, so by sažo „jažohnowana“ byla. Mjes darami, kotrež 60lětna jubilařka dosta, bě tež krašny wobras wot saškeje kraloweje f. podpizmom tuteje; bě to Domascha f. Kempis: Šhodjenje ja Jesušom a kralowa bě pschiphata: „Štož seže wy cžinili jenemu f. tutych najmjeřschich mojich bratrow, to seže wy mi cžinili.“ — Po tutym přenim bu jich hišchže wjele fšebornych jubilejow fwijećene; mjes jubilařkami běchu tež Šserbowli; jena mjes nimi fwijećešče jón wošrijedž czežšeho a šamol-wjenja pošneho džěla wulkeho wustawa.

Saj šamo to wješele bě domej spožčene, so móžachu iež někotre jeho džowki šloty jubilej fwijećicž. Tať buchu fwiattki lěta 1912 hnydom 5 matronow se šlotej myrtu f. fwojemu 50lětnemu jubilejeje diafonišineho džěla fwijedženšy pyšchene S tutymi pečimi šnoschomasche žyly dom wješele a džakne fherlusche Bohu Anjezej, kotryž bě psches 50 lět tute 5 kotrow wodžil a žohnowal bohacže w czežšim fchutnym džěle.

Zyrkej a štat.

We wufafu ministerija kulta, tydženja tu podatym, je ho žyly šmyšl wulžy wažneje wěžy psches to škepšak a do napšchecžiwneho wopacžneho pschemobrocžil psches to, so bě ta drje mala, tola pať wšcho pscheměnjaza šlózka „nje“ pschi fłowje „pschiphóšnala“ we přenjeje šadže wuwostala. Potajkim po šafkonju wulkostatneje wustawy ma ho w nabožnych hodžinach nabožina datwacž, nabožina jako tajka! Roštwucžowanje we wucžbje wo poščiwosčži (moral) a roštwucžowanje we štawišnach nabožiny nješmě na město nabožiny štipicž. — Šmyšl tehole bě wšchaf f. tydženšcheho nastawka hišchže pschi tamnym šmyšlu f. špóšnacžu, tola jón tu wošebje pošjedžamy, dofelž ho nam to nětkle nušne byčž šda. —

We Barlinje je ho wulkostatna škulška konferenza šesčla (Reichšchulkonferenz), na kotrež ho něhdže 400 wošobow wob-džěli; f. našcheje šužizy je drje do njeje jeno f. lie. Gehring-Sohlandski tam. Tuta konferenza ma wuradžowacž, wo wu-twarjenju a šarjadowanju šhule sa pschichodny cžaf. Tež wo nabožnym roštwucžowanju je ho hižo jednalo. To rošbudjenje

w tutej wěžy pschijnešy drje nowy wulkostatny šejm (Reichštag), kotryž je nětko wufwolent, kotrehož wólba je pať Němšku do nowych wufšosčow pschijnešla, dofelž njemóža dotwujednacž, šchto by nětk w njej f. wufšosčžu, t. r. f. ministrom byl, (džen 15. janija).

Š blifa a f. dalofa.

Wólby do saškeje šynodny šu nimo a šu w Lubijskim wo-krjeku Šserbam dobytš pschijnešle, sa kotryž bě wošebje tež Bu-kežanška pobocžna konferenza wufstupila. Dotalny šastupjet Lubijskeho wošreža kn. šarať lie. theol. Mróšaf-Šrodžišchčanški bu f. 193 hložami sažo wufwolent. Kn. duchowny Wehrmann dosta 68 hložow, kn. duchowny Benmann 66 hložow. Teho-runja bu dotalny šajit, kn. dr. Melzer sažo wufwolent. Wdy ho wješeliny na tutym wufwolentju, budžemž tola na pschichodnej šynodže tež psches jeneho duchowneho šastupjeni. To je wošebje wažne, hdyž ho tež dorošriža něti to prašchjenje šerbškeho super-intendentny a hdyž ma ho wo dalšchich žyršwinych žadanjach Šser-bow jednacž, kaž buchu tež na pošlednjeje šerbškej konferenzy namjetowane.

W Klufšhu fwijećešče 2. njedželi po fwi. Trojizy po-bocžne Gustav-Adolšske towarštwow f. Budyščina fwiój lětny fwijedžen. Wošada bě fwiój rjany Boži dom f. pletwami a se šelentym rjenje wudebila. Šeje mšodžina a towarštwow pschewo-džachu w fwijedženškim cžahu se šmahowazymi šhorhojemi fwi-jeđenskich hošči f. Budyščina a se šuškodnych wošadow; mjes tutymi běchu wošmjo duchowni. W 1/3 hodžinach šapocža ho šerbška Boža šlužba; f. šarať lie. Mróšaf-Šrodžišchčanški mje-šch fwijedženške předowanje. Šso šaložiwšchi na Gal. 6, 10, ho prašchješe: „Šak fwijećimy fwiój Gustav-Adolšski fwijedžen? Dwe wotmolwi da wón na to: Wdy ho džakujemž sa to bohat-štwow, kotrež mamž we fwojeje wěrje. Wdy šlubimž, so cžemž wot fwojeho bohatštwow tež našchim fchudym wěrybratram fobu-džělicž. Němški fwijedženški předarť f. duchowny Groše f. Budy-šchina pošafa na šaložni teho šlowa wo Eben-Ezer 1. Šam. 7, 12, šak je to džělo a našhonjenje towarštwow jene: Šyrie eleison! Anježe, šmil ho! a jene Gloria in excelsis: (cžesčž budž Bohu we wyškofšči!) Wobaj předarzej pošafaschaj na pschifla-dach f. dawneho wošebje pať f. našcheho cžafa, šak nušne, jara nušne to je, so my našchim ewangelškim wěrybratram foba-džělimž wot fwojeho bohatštwow, my, kiz nješmž pschesčžehani, do šastwa mjetani, kaž n. psch. w Baltiškej, hdyž bu jedyn du-choowny se fwojeje ewangelškej wošadu — 300 wošobow — ša-ššelentny f. ššelbami a f. našchinskimi ššelhami. — Ššiwjedženška šollekta je wunješka na šerbškej Božej šlužbje 294,71 hr., na němškej 341,50 hr., wšcho hromadže 636,21 hr. — Po němškej Božej šlužbje wotně ho w Božim domje pod wodženjom f. šararja Rjedn-Budyšškeho šlowna šhromadžina towarštwow. Wona njebě škoro wot niškoho f. wošady wopšytana, šchtož je jara f. wobžarowanju, šchtož pať pschi pošdobnych škladnoščach tež w druhich wošadach nadenžesch; je to dopočas sa to, so hišchže we našchich wošadach doščž praweho fobušfufkowanja pschi tajkich džělad; ja Anjesowu žyrkej njeje, abo tola niz doščž šaji-manja a dorošymjenja. Wošadny duchowny, f. šarať Šandril, wupraji na šonzu džaf wošady.

Wudawa „Šserbška šužiza“, družštwow f. wobm. ruš. Šamolšwity redaktor: šarať W h r g a c ž w Rošacžizach. Cžišchž Ššmolerež knižicžišchčezěrnje w Šserbškim Domje w Budyščinje.